

Verband der deutschen sozial-kulturellen Gesellschaften in Polen
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce

ul. J. Słowackiego 10, 45-364 Opole
tel./fax: 774538507, e-mail: biuro@vdg.pl, www.vdg.pl

Opole, dnia 29 sierpnia 2019 r.

List otwarty dot. nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości w związku z nowym rokiem szkolnym 2019/2020

Szanowni Państwo, drodzy Członkowie Mniejszości Niemieckiej, drodzy Sympatycy Mniejszości Niemieckiej, drodzy rodzice dzieci uczących się języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej,

przed nami nowy rok szkolny 2019/2020, na starcie którego chciałbym życzyć wszystkim uczniom wiele radości i zadowolenia z nauki, a nauczycielom satysfakcji z możliwości przekazywania swej wiedzy kolejnym pokoleniom. Rozpoczynający się rok szkolny będzie kolejnym, w którym wielu przedszkolaków i uczniów będzie na podstawie wniosków złożonych przez ich rodziców, korzystać z możliwości nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej. **W roku szkolnym 2018/2019 z tej możliwości tylko w województwie opolskim skorzystało 6371 dzieci w 115 przedszkolach oraz 26560 dzieci w 245 szkołach podstawowych. W województwie śląskim było to 762 dzieci w 22 przedszkolach i 20144 dzieci w 226 szkołach podstawowych, a w województwie warmińsko-mazurskim 1960 dzieci w 40 szkołach podstawowych.** Jak ważna jest ta edukacja wiedzą najlepiej ci, którzy nadal pamiętają czasy, w których obowiązywał zakaz nauczania i używania języka niemieckiego, jaki obowiązywał w naszym regionie przez cały okres PRL. Dopiero przełom roku 1989/1990 tę sytuację zmienił i pozwolił na mozolne budowanie czegoś co w regionie, zamieszkałym także przez społeczność niemiecką, powinno być niemalże oczywistością, czyli polsko-niemieckiej dwujęzyczności. Mając świadomość ważnej roli jaką dzisiaj w procesie edukacji językowej odgrywają rodzice, dziadkowie i najbliższe otoczenie, wiemy jednocześnie jak ważną rolę w tym procesie może odgrywać i odgrywa edukacja systemowa – ta, którą dziecko otrzymuje w przedszkolu, szkole i ta która później otwiera bądź też zamyka drzwi do dalszej edukacji, rozwoju zawodowego czy osobistego, a przede wszystkim pozwala żyć w zgodzie ze swymi korzeniami. Doświadczenia regionów zamieszkiwanych przez mniejszość niemiecką pokazują, że tam gdzie znajomość języka jest na wysokim poziomie pojawiają się branże gospodarki nastawione na niemieckojęzycznego pracownika.

Z tym większym smutkiem i niepokojem obserwujemy sytuację, w której w myśl interpretacji przepisów oświatowych wydanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zmienia się dostęp do nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości oraz ogranicza się możliwości nauczania języka niemieckiego jako obcego nowożytnego dla uczniów klasy 7 i 8 szkoły podstawowej. W powyższej kwestii wielokrotnie w ostatnich miesiącach interweniowaliśmy. Swoje stanowiska przyjęły nie tylko najważniejsze organizacje zrzeszające Niemców w Polsce, ale i Sejmik Województwa Opolskiego, a także Sejmowa Komisja Mniejszości Narodowych. W tym temacie zostały wydane

3 niezależne opinie prawne, w których wykazano, iż nie ma żadnych przeciwwskazań prawnych aby te

dwie formy języka, bazujące na różnych podstawach programowych, nie mogły funkcjonować obok siebie.

Z tym większym rozczarowaniem i żalem przyjmujemy również fakt, że Ministerstwo Edukacji Narodowej nie dotrzymało swych deklaracji i obietnic, złożonych m.in. podczas obrad polsko-niemieckiego Okrągłego Stołu w dniu 19.06.2019 r. w Berlinie i nie wprowadziło żadnych nowych rozwiązań, które miałyby tę zupełnie dla nas niezrozumiałą interpretację zmienić, a przynajmniej złagodzić jej negatywne skutki.

W ten sposób po raz pierwszy od momentu wprowadzenia języka niemieckiego jako języka mniejszości do szkół w 1990r. mamy do czynienia z niezrozumiałą dla nas sytuacją, gdzie dostęp do tego języka znacznie się pogorszył w stosunku do dotychczas obowiązujących rozwiązań i standardów. Sytuacja jest tym bardziej niezrozumiała, gdyż w systemie prawnym w tym zakresie w ostatnich latach nic się nie zmieniło.

Dlatego też apelujemy do wszystkich rodziców uczniów 7-klasisów, aby pisemnie zwrócili się do dyrektorów szkół, wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, kuratorów a także do Ministerstwa Edukacji Narodowej o wyjaśnienie powodów i przyczyn pogarszania się dostępności edukacji językowej dzieci, wywodzących się ze środowiska mniejszości niemieckiej.

Ta wyjątkowa sytuacja, w której dzieci rozpoczynają nowy rok szkolny w niepewności jakich języków będą się mogły uczyć, jakie będą mogły zdawać na egzaminie ósmoklasisty, jakie przedmioty znajdą się na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej, jest sytuacją niezrozumiałą, i dlatego prosimy aby nie przechodzić obok niej obojętnie.

Znajomość języków jest wartością samą w sobie, a znajomość języka i kultury mniejszości to również gwarancja przetrwania dziedzictwa wielokulturowości naszego regionu. Utrata tego dziedzictwa byłaby stratą nie tylko dla samych uczniów, nie tylko dla całej mniejszości, ale również dla regionu i kraju zamieszkiwanego przez tę mniejszość, która znajduje się w samym sercu Europy.

Z wyrazami szacunku

Rafał Bartek
Wiceprzewodniczący ZNSSK w Polsce
Przewodniczący TSKN na Śląsku Opolskim